

	Sammanträdesdatum	Sida
Samhällsbyggnadsutskottet	2024-05-16	1 (16)

Plats och tid Stadshuset Kronan, Örnsköldsvik, kl. 12:30-13:40

Paragrafer 1 - 5

Ledamöter Ordförande Andreas Jansson (C)
Felix Frölander (M)
Mikael Malmén (S)
Matilda Häggkvist (S)
Jerker Rudin (KD)

Övriga deltagare Förvaltningschef Carina Edblad
Nämndsekreterare Caroline Jonsson
Avdelningschef Bygg- och miljö Mattias Persson
Enhetschef Plan Johanna Söderholm
Planarkitekt Sofia Holgersson
Planarkitekt Karl Frostevall §§ 1-4

Godkännande av närvaro Samhällsbyggnadsutskottet godkänner att angivna personer är närvarande vid sammanträdet samt ger dem rätt att yttra sig.

Tid för justering 2024-05-17

Ordförande Andreas Jansson (C)

Justerare Mikael Malmén (S)

Sekreterare Caroline Jonsson

Anslagsbevis Justering tillkännages på kommunens anslagstavla.

Anslaget publiceras 2024-05-18 – 2024-06-10

Protokollet förvaras Digitalt i Samhällsbyggnadsutskottets diarium

	Sammanträdesdatum	Sida
Samhällsbyggnadsutskottet	2024-05-16	6 (16)

§ 4 Detaljplaneprogram för Örnsköldsvik 3:1 m.fl., E4 förbifart Örnsköldsvik, planbesked (Sbn/2024:42)

Ärendebeskrivning

En begäran om planbesked för Örnsköldsvik 3:1 m.fl., inkom 15 januari 2024 till samhällsbyggnadsförvaltningen. Begäran kommer från kommunstyrelsen, hädanefter kallad för den sökande.

Det geografiska område (planområdet) som begäran avser ligger i centrala Örnsköldsvik. I planområdet ingår cirka ett 50-tal fastigheter. Planområdets utbredning syftar till att inrymma planerad vägkorridor för ny dragning av väg E4 Örnsköldsvik, Trafikverkets avgränsning av infrastrukturprojektet, samt närmiljön till trafikplatserna norr och söder om Åsbergstunneln där nya vägar möter befintliga strukturer. Planområdets avgränsning ska identifieras under planprocessens gång och kan komma att förändras utifrån behov. Området omfattar både kommunal och privat mark samt mark ägd av Örnsköldsviks församling, Staten Trafikverket och Region Västernorrland.

Enligt begäran om planbesked vill den sökande säkra framdriften för väg E4 förbifart Örnsköldsvik, tydliggöra vilket område som ianspråk tas av kommande infrastrukturprojekt samt utreda förutsättningar till detta kopplat främst till infrastruktur, allmänna ytor m.m.

Gällande detaljplaner

Inom uppskattat planområde återfinns ett 20-tal gällande detaljplaner. Dessa berörda detaljplaner reglerar allmän plats gata (huvudgata/lokalgata), allmän plats park eller plantering, allmän plats natur, bostadsändamål, högspänningsledning, transformatorstation, trafikområde, allmänt ändamål, industriändamål samt småindustri, järnvägsområde, parkering och begravningsändamål.

Det kan förekomma fall där ett upphävande av berörda detaljplaner är det mest effektiva och motiverade tillvägagångssättet för att bana väg och möjliggöra kommande vägplan som Trafikverket under 2018 tog beslut om. I andra fall kan befintliga detaljplaner behöva ändras om eller nya detaljplaner tas fram. Att identifiera vilka gällande detaljplaner som behöver förändras och hur detta bör ske ska utredas och hanteras som en del i arbetet med att upprätta ett detaljplaneprogram.

Pågående detaljplaner

Det finns ett pågående detaljplaneärende inom uppskattat planområde, detaljplanen för Örnsköldsvik 4:2 m.fl. (E4/väg 352 Björnavägen), Sbn/2021:126. Kommunen är sökande även för detta ärende.

	Sammanträdesdatum	Sida
Samhällsbyggnadsutskottet	2024-05-16	7 (16)

§ 4 (forts.)

Denna detaljplan följer Trafikverkets upprättade vägplan för berörd cirkulationsplats som kommer gälla på platsen även fortsättningsvis.

Syfte med detaljplaneprogrammet

Syftet med detaljplaneprogrammet är att tydliggöra vilket område som ianspråkats av kommande infrastrukturprojekt, identifiera hinder för kommande vägplan, exempelvis belysa planstridiga förhållanden, samt utreda och skapa förutsättningar för att utveckla staden hållbart och upprätthålla en attraktiv livsmiljö.

Observera att syftet kan utvecklas och förändras under planarbetets gång.

Översiktsplaner

Utvecklingen av området enligt ansökan bedöms vara förenligt både med Översiktsplanen ÖP 2012 och den fördjupade översiktsplanen för Örnsköldsviks centralort (2020).

I Översiktsplanen ÖP 2012 framgår att den viktigaste förändringen för vägtrafiken i kommunen är att väg E4-trafiken flyttas ut från centrum. Detta synsätt följer med även i den fördjupade översiktsplanen för Örnsköldsviks centralort (2020) där det även framgår kommunens målsättning om att Örnsköldsviks centralort ska byggas inifrån och ut vilket innebär att förtätning och komplettering av bebyggelse på outnyttjade ytor, eller ytor som inte uppfyller god hushållning av mark inom centralorten, ska prioriteras. FÖP:en lyfter också inriktning om utveckling av stadsmiljön i områdena invid Örnsköldsviks norra järnvägsstation och Örnsköldsviks sjukhus samt pekar ut utvecklingsområdet södra stadsentrén. Södra stadsentrén pekas ut för att bli en välkomnande entré till Örnsköldsviks centrum för den som viker av från väg E4 söder om den planerade Åsbergstunneln.

Samhällsbyggnadsförvaltningens kommentarer

Detaljplaneprogram

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår att planprocessen för Örnsköldsvik 3:1 m.fl. (E4 förbifart Örnsköldsvik) inleds med ett detaljplaneprogram. De övergripande frågorna, vilket sannolikt påverkar genomförbarheten och avgränsning av området, behöver utredas i ett övergripande detaljplaneprogram. I ett detaljplaneprogram anger kommunen sin viljeriktning för områdets markanvändning. Områdets övergripande förutsättningar, mål och utgångspunkter för kommande detaljplan/-er behandlas. Efter detaljplaneprogrammet har tagits fram och godkänts av samhällsbyggnadsnämnden kan arbetet med detaljplan/-er påbörjas.

	Sammanträdesdatum	Sida
Samhällsbyggnadsutskottet	2024-05-16	8 (16)

§ 4 (forts.)

Istället för att skapa en detaljplan identisk med Trafikverkets kommande vägplan tar kommunen tillvara på möjligheten att i detta skede identifiera och eliminera möjliga hinder inom vägkorridoren samt planera för utveckling av stadsdelarna invid trafikplatserna i norr och söder om tunneln. Det finns bland annat ett uttalat behov av stadsutveckling i anslutning till Örnsköldsviks norra station och Örnsköldsviks sjukhus samt ett utpekat utvecklingsområde, Södra stadsentrén. För att på bästa sätt identifiera och sammanställa områdets behov och kommunens vilja i utvecklingen framåt inleds processen med ett detaljplaneprogram.

Planprocessen

Enligt 5 kap. 10 § plan- och bygglagen (2010:900) kan kommunen, för att underlätta detaljplanearbetet, ange planens utgångspunkter och mål i ett särskilt program.

När ett förslag till detaljplaneprogram har tagits fram ställs det ut på samråd. Samråd sker med länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten och berörda sakägare (kan utgöras av enskilda personer, företag, föreningar eller myndigheter). Allmänheten ges även möjlighet att lämna synpunkter. Hur samrådet ska gå till är inte reglerat i plan- och bygglagen.

Efter samrådsperioden sammanställs inkomna synpunkter i en samrådsredogörelse och planförslaget revideras vid behov. Planförslaget med tillhörande samrådsredogörelse ska sedan godkännas av samhällsbyggnadsnämnden. Efter godkännande av detaljplaneprogrammet kan arbetet med efterföljande detaljplaner inledas. Ett detaljplaneprogram är inte juridiskt bindande utan ska fungera som ett vägledande dokument för framtida detaljplanearbete.

Planarbetet kan inledas tidigast till våren 2026, förutsatt att planavtal tecknats med sökande. Godkännande av detaljplaneprogrammet kan då bedömningsvis ske våren 2028.

Ingen jämförbarhetsanalys har gjorts i detta skede. Ett beslut om planbesked innebär enbart huruvida en planprocess om att ta fram ett detaljplaneprogram ska påbörjas eller inte. Beslutet innebär inte att det faktiskt upprättas ett detaljplaneprogram som godkänns. Om och i så fall vilken inverkan detaljplaneprogrammet kan ha ur ett jämförbarhetsperspektiv kommer utredas under processens gång och en jämförbarhetsanalys kommer göras i samband med detaljplaneprogrammets eventuella godkännande.

Prioritering

Samhällsbyggnadsnämnden antog 16 juni 2022, § 110, Strategi för prioritering av detaljplaner. Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår att ärendet får prioritet 1 utifrån följande prioriteringsgrund: *"Detaljplaneärendet möjliggör infrastrukturprojekt som är av regional och/eller nationell betydelse."*

	Sammanträdesdatum	Sida
Samhällsbyggnadsutskottet	2024-05-16	9 (16)

§ 4 (forts.)

Genomförandet av detaljplaner som kan komma att tas fram efter godkännandet av detaljplaneprogrammet förväntas medföra kommunala kostnader i form av bland annat utbyggnad av allmänna platser och drift och underhåll.

Planeringsunderlag

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer det sannolikt att följande planeringsunderlag kan behövas vid framtagande av detaljplaneprogram av området. Bedömningen är baserad på nu kända förutsättningar och behovet kan komma att ändras under detaljplaneprocessens gång.

- Geoteknisk utredning
- Miljöteknisk markutredning
- Dagvattenutredning
- Trafikutredning inklusive förprojektering av kommunala vägar
- Riskutredning kopplat till farligt gods-led
- Riskutredning kopplat till industriverksamhet inom och i nära anslutning till området
- Naturvärdesinventering
- Volymstudier i 3D
- Utredning för ledningsflytt

Utredningar beställs i samband med att planarbetet inleds och i enlighet med planenhetens kravspecifikationer.

Prövning av barnets bästa

Detta beslut bedöms inte påverka barn, och enbart en enkel prövning har gjorts.

Ett beslut om planbesked innebär enbart huruvida en planprocess om att ta fram ett detaljplaneprogram ska påbörjas eller inte. Beslutet innebär inte att det faktiskt upprättas ett detaljplaneprogram som godkänns. Om och i så fall hur det eventuella detaljplaneprogrammet påverkar barn kommer utredas under processens gång, och en ny prövning av barnets bästa kommer göras i samband med detaljplaneprogrammets eventuella godkännande.

Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens beslutsförslag, daterat 24 april 2024
- Kartor tillhörande beslutsförslag, daterat 24 april 2024
- Förstudie inför planbesked, upprättad 23 april 2024
- Kommunstyrelsen § 9/2024 Ansökan om planbesked för E4 förbifart Örnsköldsvik, Örnsköldsvik 3:1 m.fl., daterat 9 januari 2024

	Sammanträdesdatum	Sida
Samhällsbyggnadsutskottet	2024-05-16	10 (16)

§ 4 (forts.)**Samhällsbyggnadsutskottets beslut**

Samhällsbyggnadsutskottet lämnar positivt planbesked och uppdrar till samhällsbyggnadsförvaltningen att inleda planläggning av detaljplaneprogram för Örnsköldsvik 3:1 m.fl. (E4 förbifart Örnsköldsvik) med prioritet 1.

Planavtal ska undertecknas av samtliga parter inom ett år från att detta beslut fattas. Undertecknas inte planavtalet inom ett år, ska samhällsbyggnadsförvaltningen avbryta och avsluta ärendet.

- - - - -